

Een halve eeuw specialisatie

‘Alle Amarylliskwekers zijn begonnen als tulpenkweker’, zegt Bram van Staalduinen. Zo ook Bram’s opa Abraham van Staalduinen, die 90 jaar geleden de basis legde voor Fa. G. van Staalduinen & Zn. in ‘s Gravenzande. Anno 2010 is kleinzoon Bram helemaal gespecialiseerd in de teelt van Hollandse Amaryllissen.

Bram van Staalduinen: ‘Hollandse bollen houden de knop langer in de bol’

Tekst: Gerrit Wildenbeest

Foto's: René Faas

Z'ou vijftig jaar geleden verschenen de eerste Amaryllissen bij G. van Staalduinen & zn op het bedrijf, herinnert Bram van Staalduinen (58) zich. Bram kwam in 1970 in het bedrijf van vader Gerrit. In 1980 kwam broer Peter ook in het bedrijf. Toen in 1996 vader Gerrit uit bedrijf stapte gingen de beide broers samen door, maar na een jaar trok Peter zich terug en sindsdien wordt het bedrijf geleid door Bram en zijn vrouw. Zoon Gerard is ook werk-

zaam in het bedrijf, dat 3,5 hectare Amaryllisbollen teelt voor de droogverkoop. Daar komen jaarlijks, naast een kwart plantgoed, ongeveer 650.000 leverbare bollen - vanaf maat 24 tot 40 opwaarts - vandaan. De verkoop verloopt via in- en verkoopbureau Floralia. De bollen vinden via de bekende exporteurs hun weg naar de tuincentra om uiteindelijk hun eindbestemming op de vensterbank van de consument te vinden. Amaryllissen brengen de kerstsfeer in huis, maar de markt voor de kerst wordt tegenwoordig vrijwel geheel ingenomen door bollen van het zuidelijk halfrond, met name Brazilië.

Willen de Hollandse bollen ook voor de kerst bloeien, dan moet er voor 1 augustus gerooid worden en dat is eigenlijk te vroeg, al gebeurde dat vroeger wel. ‘Onze bollen zijn geschikt voor bloei in de vensterbank na de kerst. Onze verkoop ligt van half augustus tot begin oktober. Als de bollen gerooid zijn, gaan ze meteen weg naar de afnemers’. Ook Japan vraagt Nederlandse bollen omdat de ‘Brazilianen’ te snel uitlopen. ‘Hollandse bollen houden de knop langer in de bol’. Vanaf half januari heeft van Staalduinen ook nog een klein partijtje voor de snij staan, merendeels bollen van maat 22 die niet verkocht zijn. ‘Een paar jaar geleden toen er een overschot aan bollen was, heb ik er wel eens meer teruggezet voor de snij’, zegt Bram.

SORTIMENT

Het sortiment van Van Staalduinen bestaat onder andere uit de cultivars ‘Clown’ (rood-wit), ‘Gervase’ (roze-gestreept), ‘Royal Velvet’ (fluweel-rood), ‘Summertime’ en - sinds twee jaar - ‘Apple Blossom’ plus diverse soorten uit de eigen veredeling, zoals ‘Grand Diva’, ‘Matterhorn’ (wit) ‘Ambiance’ (rood-wit) ‘Brazza’ (roze) en ‘Apricot Parfait’. De enkelbloemigen hebben het grootste aandeel. Hoewel Van Staalduinen met ‘Lady Jane’ de eerste dubbelbloemige (ook de dubbelbloemige ‘Passadena’ komt bij hen vandaan) introduceerde, zijn de dubbelbloemigen een beetje op hun retour, weet Van Staalduinen. Zeker voor het snijsortiment geldt dat de handel eigenlijk alleen maar enkelbloemig-rood wil, waarbij ze aan de knop willen zien hoe de bloem wordt. Van Staalduinen teelt en ver-

Het planten van Amaryllisbollen

in Hollandse Amaryllissen

edelt in de eerste plaats voor de droogverkoop, maar soorten als 'Ambiance' en 'Brazza' hebben gezien hun lengte ook snijpotentie. Fa. G. Van Staalduinen is behoorlijk actief in de promotie. Jaarlijks is het bedrijf via Floralia met een mooie presentatie aanwezig op de Amaryllisshow van de Keukenhof en op de Midwinterflora. Ook in de KAVB-showkas zijn in het seizoen regelmatig Amaryllissen van de 's Gravenzandse Amaryllis-specialist te bewonderen.

De insteek is dat maat 28 twee stelen levert met vier kelken per steel, maar dat is wel soort-afhankelijk. Van Staalduinen heeft de teelt van Hollandse Amaryllissen de afgelopen jaren fors zien krimpen. Nog niet zolang geleden bedreven zo'n 25 kwekers deze tak van sport, tegenwoordig zijn er nog zo'n 10 kwekers over, 'allemaal in een cirkeltje van 6 kilometer hier in de omgeving'. Dit jaar zijn de prijzen goed, Van Staalduinen verwacht dat het huidige areaal Hollandse Amaryllissen wel stabiel zal blijven. "Het lukt ook niet het areaal snel te laten groeien, daarvoor is geen plantmateriaal genoeg. En het duurt twee jaar voor je een leverbare bol hebt".

STOMEN

Een van de concurrentienadelen van de Hollandse teelt is dat het in de vollegrond onder glas moet gebeuren. Om kwalen als *Pythium* en aaltjes de baas te blijven is elk jaar stomen

Het zolen van Amaryllisbollen

nodig. Grondverwarmingsslangen zorgen voor de gewenste grondtemperatuur van 23 graden. Naast druppelslangen voor de watergift liggen bij Van Staalduinen tussen de bedden CO₂ slangen voor de toediening van CO₂ (afkomstig van de Shell-raffinaderijen en -getransporteerd door Ocap) voor extra groei. Van Staalduinen is het enige bedrijf dat rooit in kuubkisten. Daar-

voor beschikt men sinds 2002 over een transportband, waarop de medewerkers de afgesneden bollen leggen. De band brengt de bollen naar voren, richting de kuubkisten. "Zo hebben we geen gesjouw meer".

RADIJS

Om de dure kas zo productief mogelijk te maken, verhuurt Bram de kas vanaf de herfst tot in het voorjaar aan een radijskweker. "Half augustus beginnen we met het bollenrooien, half oktober is dat klaar. Vanaf eind september wordt de radijs achter het rooien aan gezaaid. Rond half november beginnen ze met het oogsten van de radijs. Daarna gaan wij de bollen planten. Rond half februari is de radijs weg, een maand later hebben wij dan de hele kas weer volstaan met Amaryllissen". Op het moment van ons bezoek is het radijs oogsten en het bollenplanten in volle gang. In dit geval gaat om bollen van maat 20-22 die volgend jaar zijn uitgegroeid tot leverbare bollen zift 30-32. Elk groeiseizoen 1 centimeter erbij dat is de normale aanwas. Na het planten krijgen de bedden met de strooimachine een laagje boomschors en worden ze afgedekt met doek om het warmteverlies te beperken. De boomschors bevordert ook de luchtigheid en de structuur van de grond. Het is duidelijk: de teelt van de Hollandse Amaryllissen die in het nieuwe jaar zoveel fleur geven aan menige huiskamer is echt het werk van specialisten!

'Gervase' in de Floralia-inzending op Keukenhof